

NOVINI THE BIGGER PICTURE

NIEUWS

OPINIE ▾

ACHTERGROND ▾

BOEK EN FILM ▾

DOSSIERS

Q

YOU ARE AT: Home » Achtergrond » Defensie flatert voort

ACHTERGROND

Defensie flatert voort

door JEROEN STAM op 25 AUGUSTUS 2018

Premier Mark Rutte ontvangt in 2012 scheidend Commandant der Strijdkrachten Peter van Uhm en zijn opvolger generaal Tom Middendorp (rechts) in het Torentje (foto: Minister-President Rutte).

Er zijn weinig ministeries waar zoveel misstanden worden geconstateerd als Defensie. Het departement ligt nagenoeg permanent onder vuur. Daarbij schiet de afhandeling van diverse affaires voortdurend tekort.

Ondermaatse voedselveiligheid in legerkantines, een op z'n minst **discutabele commando-overdracht** op Vliegbasis Eindhoven, een **verongelukte duiker** in Curaçao, **corrupte wagenparkbeheerders**, **dodelijke slachtoffers** in Mali wegens ondeugdelijk materieel, een **misbruikzaak** in de Oranjekazerne en een **fataal ongeval** op de schietbaan te Ossendrecht.

Het is slechts een bescheiden opsomming van defensieschandalen van de afgelopen paar jaar. Minister Jeanine Hennis en commandant der Strijdkrachten Tom Middendorp restte begin oktober weinig anders dan het veld te ruimen. Hennis ging even later echter aan de slag bij datzelfde Defensie. Als overste levert ze inmiddels een 'speciale bijdrage aan gereedsstellingsoefeningen'. Middendorp is ondertussen adjudant van de koning, als dank voor 'bewezen diensten' aan de Nederlandse krijgsmacht.

Blijf op de hoogte van nieuws, opinie en achtergronden: Volg Novini!

Fouten maakt iedereen – ze vervolgens vakkundig weer herstellen, is de kunst. En daar loopt het bij Defensie een- en andermaal mis. Een gemiddelde werknemer die verantwoordelijk is voor zoveel blunders en de falende afhandeling daarvan, zal na te zijn opgestapt in de regel niet in aanmerking komen voor een eervolle functie bij een aanverwante werkgever. Laat staan dat hij of zij door hetzelfde bedrijf in dienst wordt genomen.

LAATSTE OPINIES

ECONOMIE & FINANCIEN

Selectieve bezorgdheid over energieafhankelijkheid

29 MEI 2019

INGEZONDEN

Bitcoin – Geopolitieke implicaties in een veranderende wereldorde

29 MEI 2019

VERENIGD KONINKRIJK

Sergej Skripal – Een toevallige vondst

28 MEI 2019

MEEST GELEZEN

15 MEI 2019 0

Het is allerminst van de laatste tijd – laat staan incidenteel – dat nalatigheid bij de afwikkeling van ongelukken en schandalen gebrekkig wordt aangepakt. De gevaren van het kankerverwekkende **chroom-6** waren volgens het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu al in 1973 bij het departement bekend. Overlevenden en nabestaanden van de **vliegtuigcrash** in de Ierse Zee in 1981, verklaarden in november vorig jaar dat het ministerie de zaak nog steeds niet naar behoren had behandeld. **Srebrenicaveteranen** voelen zich jaren later nog altijd in de steek gelaten door hun voormalige werkgever.

Sprookje

Het Srebrenica-drama is zonder twijfel een van de zwartste bladzijden uit de geschiedenis van onze krijgsmacht. De door Dutchbat te beschermen moslimenclave in voormalig Joegoslavië werd op 11 juli 1995 onder de voet gelopen door de Servische troepen van generaal Mladić. Vervolgens voltrok zich de ernstigste oorlogsmisdaad op Europees grondgebied sinds de Tweede Wereldoorlog. Het dodental van de genocide bedroeg rond de 8.000. Een rammelend mandaat, gebrekkige voorbereiding, ontoereikende bewapening – het zijn slechts enkele oorzaken van het mislukken van de missie. Nederland hield er een nationaal trauma aan over.

Veteraan Remko de Bruijne was erbij als soldaat eerste klasse: 'We wisten al weken van tevoren dat de enclave zou vallen. We meldden elke dag de troepenverplaatsingen van bussen, tanks en andere voertuigen vanuit Servië richting Srebrenica. De Servische regering zei dat het een oefening betrof, meer niet. Ik was 20, vers van de luchtmobiele opleiding, maar dat sprookje geloofde ik niet. Oefenen tijdens een oorlog – oorlog is toch geen oefening? De troepenbewegingen werden doorgegeven aan onze *operations room* in Potočari, die gaf het weer door aan de hogere echelons in Zagreb. Helaas is er niets mee gedaan en het resultaat kennen we allemaal.'

Afgezien van de oorlogshandelingen, waren de werkomstandigheden op de basis van Dutchbat verre van ideaal. "Nabij onze compound lagen bergen wit asbest, open en bloot", vertelt De Bruijne. "Na een regenbui was alles over het terrein gespoeld. We hebben het in opdracht onbeschermd opgeruimd – daar zijn foto's van. Ook stond er een open nucleair vat dat gevaarlijke straling bevatte. In een rapport werd gezegd dat men het personeel en het thuisfront niet ongerust wilde maken 'vanwege dit gegeven'."

Sceptisch

Jaar in jaar uit verschijnen **aanhoudend** berichten over de omstreken wijze waarop Defensie met de nasleep van de tragedie omgaat. De Bruijne: "In 2014 bezochten Hennis, premier Rutte en generaal Middelburg een bijeenkomst in Amersfoort, speciaal voor Dutchbat III. Ze hebben daar allerlei beloften gedaan, onder meer over eerherstel en hulp bij psychische problemen. Dat is allemaal op niets uitgelopen. Met mij zijn vele Dutchbatveteranen zeer sceptisch over wat Defensie en de politiek toezeggen. Zelf heb ik al 14 jaar een procedure lopen tegen Defensie. Ze hebben de zaak getraineeerd, zijn afspraken niet nagekomen en hebben zich bediend van procedurele trucjes."

Defensie laat in een reactie weten: "De militairen van Dutchbat hebben een heel moeilijke periode doorgemaakt en helaas hebben sommigen hierdoor schade ondervonden. Defensie biedt hen zorg en ondersteuning; er zijn voorzieningen waarvan zij gebruik kunnen maken. Ook hebben deze veteranen een beroep kunnen doen op de ereschuldregeling om schade op Defensie te verhalen. Veteranen die nog restschade ondervinden, kunnen rechtstreeks contact met ons opnemen. De aanvragen worden zo voortvarend mogelijk en op individuele basis behandeld."

De Bruijne is niet onder de indruk: "Je kunt natuurlijk ondersteuning aanvragen; alleen wordt in de praktijk alles afgewezen. Je moet meerdere keuringen ondergaan door artsen van Defensie en er is hen weinig aan gelegen om je financieel tegemoet te komen." Het is de oud-militair verder opgevallen dat het departement het nodige kwijt is over de val van de enclave: "De werkorder Srebrenica: verdwenen. Documentatie over graven op de compound: zoek. Het beruchte fotorolletje: vernietigd." Dat laatste spreekt minister Bijleveld tegen: "Defensie heeft geen beeldmateriaal achtergehouden. Al het beeldmateriaal waarover Defensie beschikte, is ter beschikking gesteld aan het Joegoslaviëtribunaal en aan het NIOD dat in 2002 het rapport *Srebrenica, een 'veilig' gebied* heeft gepubliceerd."

Diskrediet

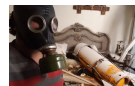
MH17 – Media verzwijgen cruciale nieuwsfeiten

23 MEI 2019 0
Junckers laatste zet

6 MEI 2019 0
Er zit mot in de veren van Minerva's uil

16 MEI 2019 0
Twijfels OPCW over gifgasaanval Syrië

22 MEI 2019 0
"Syrië staat voor een gigantische uitdaging"

Steun Novini!

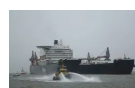
Doe een donatie aan Novini en blijf nieuwe bijdragen mogelijk maken!

Doneer nu!

LAATSTE NIEUWS

1 JUNI 2019 0
China wil bodemschatten Noord- en Zuidpool aanboren

31 MEI 2019 0
Amerikaanse sancties vertragen Nord Stream 2, duperen Europese bedrijven

31 MEI 2019 0
Bremen: SPD wil na historisch verlies toch regeren

30 MEI 2019 0
Brexit on music – Morrissey stem van de Britse arbeidersklasse

29 MEI 2019 0
Selectieve bezorgdheid over energieafhankelijkheid

Van wasmachine tot koelkast
al je elektronica vind je bij bol.com

Dat laatste is volgens auteur Edwin Giltay weinig overtuigend: "De bronnen die ik in mijn boek *De doofpotgeneraal* opvoer, hebben aannemelijk kunnen maken dat fotomateriaal van Dutchbat wel degelijk is achtergehouden." Zijn non-fictie thriller werd in 2015 door de rechtbank verboden op verzoek van een voormalig defensiemedewerker; volgens haar waren de feiten verzonnen.

De doofpotgeneraal ~ Edwin Giltay

€19,50

Verschenen!

Al onze titels: verzending in Nederland en België zonder verzendkosten!

★★★★

'Goede observatie van een trieste stammenstrijd in de legertop.'

— Nieuwe Revu

★★★★★

'De inlichtingendiensten gefileerd, de overheid ontmaskerd.'

— Hebban

'Minutieus beschreven en goed gedocumenteerd.'

— Jan Pronk, oud-minister

'Een opwindende documentaire thriller die het spionageschandaal vertelt, gerelateerd aan het verdwijnen in Den Haag van beeldmateriaal van oorlogsmisdaden.'

— Dnevni Avaz, Bosnisch dagblad

'Waarom kan de overheid niet gewoon open zijn? Het is belangrijk dat ook dit raadsel voorgoed wordt opgelost.'

— Brenno de Winter, onderzoeksjournalist

'Giltay heeft een indrukwekkend boek geschreven over zijn ervaringen. Ik vind dat de minister van Defensie een écht antwoord moet geven.'

— Sadet Karabulut, Tweede Kamerlid

'Roept de sfeer op van Graham Greene's fameuze *Our man in Havana*. Maar dan gesitueerd in Delft in de kantoren van een internetprovider.'

— Christ Klep, militair historicus

'Giltay noemt alle betrokkenen bij naam, hij geeft data, plaatsen, en nergens vliegt zijn relaas uit de bocht.'

— Leidsch Dagblad

'De werkelijkheid verzin je niet. De doofpotgeneraal is een onthutsende eyeopener over hoe onze geheime diensten werken.'

— Philip Dröge, onderzoeksjournalist

'Dit boek maakt de noodzaak van stevige externe controle op inlichtingen- en veiligheidsdiensten maar al te duidelijk.'

— Bram van Ojik, Tweede Kamerlid

'De werkelijkheid blijkt weer meer bizar dan de grootste complottheorie. Dit boek

ADVERTENTIE

MELD U AAN VOOR ONZE NIEUWSBRIEF

Voornaam *

Achternaam *

E-mail *

Meld u aan!

Ank Bijleveld verklaart desgevraagd: "In het boek lopen feiten en fictie inderdaad door elkaar heen." In hoger beroep veegde het Gerechtshof Den Haag de bezwaren echter van tafel en stelde dat er geen twijfel bestaat over de zorgvuldigheid van het inmiddels weer verkrijgbare boek. "Daar vindt Defensie verder niets van," zegt Bijleveld.

Giltay werd indertijd in een door het ministerie officieel naar buiten gebracht rapport aangemerkt als "volledig gestoord". De bewindsvrouw ontkent anno 2018 achter dit rapport te staan: "Defensie heeft zich nooit in deze zin over de heer Giltay uitgelaten." Het document is desondanks nimmer herroepen en blijkt nog steeds openbaar.

Kwalijker dan dat het ministerie hem in diskrediet brengt, vindt de schrijver dat de waarheid over Srebrenica nog steeds in de doofpot zit: "Het toegeven van fouten is bij Defensie nooit echt ontwikkeld. In tegenstelling tot sommige fotorolletjes." De Bruijne vult aan: "Liever houden ze alles onder de pet, want anders komen de schadeclaims. Gerechtigheid en waarheid zijn niet relevant voor ze."

[Dit delen:](#)

Steun Novini!

Doe een donatie aan Novini en blijf nieuwe bijdragen mogelijk maken!

Doneer nu!

OVER DE AUTEUR

JEROEN STAM

RELATED POSTS

Srebrenica blijft Nederland
achtervolgen – Impressie van
een massabegrafenis

Journalisten geweigerd bij
Srebrenica-presentatie

Dutchbat – Militairen bleken op
gifbelt gestationeerd

[Over Novini](#) · [Nieuwsbrief](#) · [Adverteren](#) · [Contact](#) · [Nexplore Online Reisgids](#)

